

Vestjyden der blev københavnner

Samtale med Anna Marie Møller

formand Dansk Socialrådgiverforening 1991-1997

Af Bjarne Trier Andersen, 2017

Blå bog**Anna Marie Møller**

1951 - født 7. oktober

1974-1977 - Uddannet socialrådgiver DSH/K

1977-1985 Socialrådgiver, tillidsrepræsentant og senere Fælles-tillidsrepræsentant København Kommune

1985-1991 – Næstformand Dansk Socialrådgiverforening

1991-1997 – Formand Dansk Socialrådgiverforening

1998 - Master of Public Administration (MPA)

1998-2002 – Chefkonsulent Amphion/Encore

2002-2005 – Afdelingsleder Børne- og familieafdelingen, Hvidovre Kommune

2005-2006 – Underviser Danmarks Forvaltningshøjskole

2006-2008 – Projektleder, Socialforvaltningen, Københavns Kommune

2008- Lektor, Socialrådgiveruddannelsen på Professionshøjskolen
Metropol

20 års indsats for DS 1977-1997

- *Ja, det er lige et par dage siden, gad vide, om jeg overhovedet kan huske noget!* Sådan lyder indgangsreplikken, da Anna Marie Møller stiller op til interview. Men det kan hun godt, og efterhånden som vi bevæger os rundt i den fortid, som nu ligger en hel del år tilbage, bliver den levende og nærværende for os begge.

Anna Marie Møller var formand for DS i årene 1991 – 1997. Og forinden, var hun fra 1985 næstformand i 6 år i makkerskab med Kurt Eriksen som formand. Læg dertil 6 år som formand for klubben af Københavns kommunes Socialrådgivere (KKS), ja, så er der ikke tale om nogen døgnflue i dansk fagbevægelse og Dansk Socialrådgiverforening (DS).

Anna Marie er født i 1951, uddannet på Den Sociale Højskole i København i 1977 og fik hurtigt job som socialrådgiver i Københavns Kommune. Og nu – i 2017 – er Anna Marie Møller tilbage på socialrådgiveruddannelsen i København. Nu hedder det ikke længere DSH/K og ligger ikke længere i Randersgade. Socialrådgiveruddannelsen er en del af Professionshøjskolen Metropol og har til huse på Kronprinsesse Sophies vej på Frederiksberg, og hun er flyttet over på den anden side af katederet. Siden 2008 har hun været lektor. Ud over undervisning på grunduddannelsen, har hun undervist på kurser på efteruddannelsesområdet og på børnediplomuddannelsen og hun har været med til at udvikle, og i flere perioder, været gennemgående underviser på Praktikvejlederuddannelse. Har også undervist på Diplomuddannelsen i Grønland (2009), og endelig har hun været med til at udvikle og undervise på Uddannelsen for opsøgende gadeplansarbejde i forhold til børn og unge

Om sin egen studietid husker hun, at der "var meget andet end fagene der fyldte". Hun var selv aktiv i studenterarbejdet og i De Studerendes Råd. I dag oplever hun, at der er svingende aktivitetsniveau blandt de studerende i forhold til organisering og deltagelse i det studenterpolitiske arbejde. Men det er også en helt anden tid, andre dagsordener, andre studerende, en anden studieordning, som er målorienteret og ret så stramt styret.

Lidt om tiden

Den politiske og samfundsmæssige ramme i den tid, hvor Anna Marie Møller var hhv. næstformand og formand havde flere karakteristika. Storpolitisk var det tiden med "murens fald" (1989) og opbruddet i Østeuropa. 80'erne blev

kaldt fattigfirserne med offentlige besparelser, indgreb mv. På de indre DS-linjer var man stadig i kølvandet på konflikten i 1981, hvor DS i 154 dage var i konflikt og den første offentlige organisation, som blev udsat for arbejdsgivernes lockout-våben. Man skulle finde sine ben både internt og i forhold til hvilken strategi man skulle anlægge ved de kommende overenskomstforhandlinger. Medlemsmæssigt gik DS i perioden fra 1985 – 1997 fra ca. 5.600 medlemmer til 8.800 medlemmer. Regeringerne i perioden var først borgerlige regeringer under Poul Schlüter (K) og fra 1993 regeringer ledet af Poul Nyrup Rasmussen (S).

Firserne var præget af lavkonjunktur med lav vækst, høj arbejdsløshed og høj inflation og stort underskud på betalingsbalancen. Den borgerlige regering foretog med det formål at ”genoprette landets økonomi ” en række nedskæringer. Der skete forringelser af dagpengereglerne, regeringen afskaffede den automatiske dyrtidsregulering¹ og automatiske regulering af overførselsindkomster og indførte også fastkurspolitik. Efter disse stramninger og generel forbedring af konjunkturerne blev 1990-erne præget af højkonjunktur, men stadig med en række arbejdsmarkeds- og sociale reformer. I 1991 blev der ved overenskomstforhandlingerne aftalt start på opbygning af pensionsordninger på LO-området, og I 1993 gennemførte den nytiltrådte Nyrup-regering en såkaldt ”kickstart” for at sætte gang i økonomien. Arbejdsløsheden faldt og arbejdsmarkedspolitikken blev drejet i en mere aktiv retning med fokus på ”aktivering”, krav om ”aktiv jobsøgning”, forkortelse af dagpengeperioden. Reformerne fik betydning for udviklingen af antallet af socialrådgivere inden for beskæftigelsesområdet og på den måde der nu skulle bedrives socialpolitik på. Beskæftigelsesområdet blev i højere grad et arbejdsområde for socialrådgivere og socialpolitikken blev så at sige underlagt beskæftigelsespolitikken.

Ramme og udlængsel

Men hvordan gik det til, at en ung kvinde opvokset i den vestjyske barske natur, blev københavner – og stadig er det - og endte som formand for landets socialrådgivere?

Det er en længere historie, men lad os høre!

Og Ramme? Det er en lille stationsby sydvest for Lemvig, og ikke så langt fra Vesterhavet.

- Mine forældre havde en gård og min far var aktiv kommunist, hvilket jo ikke var så almindeligt. Der blev altid snakket politik og samfundsforhold ved middagsbordet, og det har selvfølgelig været med til at sætte sit præg på både mig og min bror, starter Anna Marie sin fortælling.

- Men når jeg tænker efter, så er det nok også noget med generne – bl.a. min gamle farmor var en handlekraftig dame, som bl.a. var aktiv i fredsbevægelse

¹ Indebar at der var en kobling mellem prisudviklingen og lønudviklingen

og for at organisere kvinder på landet i husholdningsforeningerne. Hun og min farfar tog nogle af deres børn ud af den lokale skole for selv at undervise dem i protest mod en indremissionsk lærer, som vist også var hårdhændet i sin opdragelse af børnene. Efter folkeskolen tog jeg realeksamen i Lemvig og studentereksamen i Holstebro.

- Jeg var nok flittig, men ikke særlig målrettet – jeg vidste at jeg ville ud og rejse – helst jorden rundt. fortsætter Anna Marie Møller. – Det lå jo også i tiden der lige efter 1968. Og jeg skulle nok selv bestemme og mine beslutninger harmonerede ikke nødvendigvis med, hvad mine forældre havde forestillet sig. Jeg tog først et par måneder i Abbé Pierre klunserlejr i Frankrig lige efter gymnasiet. Via nogle venner fik jeg så i 1971 tilbudt at komme til New York til en familie, hvor jeg skulle være barnepige og følge deres dreng i skole, men ellers gøre hvad jeg lystede. Jeg solgte mine konfirmationssmykker for at skaffe penge til rejsen og boede så der på Manhattan hos en operasanger og filmproducent i ni måneder. Derefter rejste jeg selv rundt i USA og Mexico i tre mdr. Så det var mit fjumreår, inden det var noget der hed sådan, fortæller Anna Marie.

Men hvorfor blev det så København efter dannelsesrejsen i USA?

- Som barn var jeg ofte på ferie i København, og jeg kunne allerede den gang godt lide byen. En kusine skaffede mig et job som lærervikar i Brøndby, hvor jeg var barselsvikar i ni måneder. Med lidt penge på lommen gik det derefter til Den Røde Højskole i Svendborg med politisk alternativt teater på programmet. Så tilbage til København, hvor jeg havde job som hjemmehjælper og på fabrik på LK-NES. Der husker jeg bl.a. en skeptisk tillidsrepræsentant, som indprentede mig, "at nu skulle jeg jo ikke ødelægge akkorden", underforstået: arbejde for effektivt og hurtigt.

Det blev socialrådgiver...

Men du blev ikke på LK-NES?

- Nej, efterhånden tænkte jeg, at nu "måtte jeg jo finde ud af, hvad jeg ville". Det var ikke nemt. Da der ikke var akademiske traditioner i min familie, havde jeg slet ikke universitet og en akademisk uddannelse i tankerne. Så jeg endte med at søge ind på Den Sociale Højskole i København. Og det endte så med, at jeg startede på dagholdet i februar 1974. I virkeligheden var det set i bakspejlet ret tilfældigt, at det lige blev socialrådgiverstudiet. Personligt kendte jeg ikke nogen socialrådgivere, men jeg havde blandt andet været med omkring gruppen der skrev bogen "Kvinde kend din krop", og der havde jeg mødt nogle spændende mennesker, hvoraf en vist nok var socialrådgiver. Så undersøgte jeg lidt om uddannelsen, søgte ind, og blev også lidt i tvivl. Men da jeg så fik tilbudt en plads tænkte jeg, at nu måtte jeg tage mig sammen, jeg kunne jo ikke blive ved at rende rundt og spille teater og hvad jeg ellers lavede..

Og så var banen ligesom kridtet op?

- Det kan man måske godt sige. Jeg blev aktiv i studenterarbejdet og sad også i De Studerende Råd. Vi arbejdede jo bl.a. på at fremme alternative undervisningsformer, fagkritik osv. Og det lå jo lidt i generne det med at være aktiv. Det har altid været mig, det med at organisere, lige fra jeg var aktiv pigespejder i Ramme.

Fra Københavns Kommune til Dansk Socialrådgiverforening

Anna Marie fortæller videre, at hun som nyuddannet socialrådgiver i 1977 ret hurtigt fik arbejde trods stor ledighed. Københavns Kommune ansatte efter bistandslovens ikrafttræden (1.4.1976) en del socialrådgivere. Hidtil havde København ikke haft mange socialrådgivere og de der var, var hovedsageligt tjenestemænd. Nu blev man ansat på "funktionærvilkår", men uden pension. Der var simpelthen ikke nogen overenskomst for socialrådgivere i Københavns Kommune på det tidspunkt.

- Der var en klub for tjenstemandsansatte socialrådgivere, som vi kobede os på. Klubben var en del af Københavns Assistentforening (KAS) som igen var en del af Københavns Kommunalforening, der var stiftet helt tilbage i 1914. Vi har vel været omkring 2-300 socialrådgivere i København på det tidspunkt og den særlige Københavnerstruktur, og især opgaven med at få sikret en overenskomst, gav mig lyst til at engagere mig i det faglige arbejde. Der var nogle modsætninger mellem de kommunalt uddannede og os socialrådgivere, men jeg var fortaler for, at vi skulle fokusere på de fælles interesser. Og det kom jeg til at sige på klubgeneralforsamlingen i marts 1979, hvor jeg allerede var TR. Og så blev jeg valgt som klubformand, og dermed Fælles-TR for socialrådgiverne i Københavns Kommune, lyder Anna Maries forklaring på at der kom fart på den faglige karriere.

- Det foregik i den store sal på Den Sociale Højskole i Randersgade husker jeg, og Trine Garde var klubformand før mig.

KKS – Københavns Kommunale Socialrådgivere, blev først dannet efter 1981, hvor socialrådgiverne som en udløbet af konflikten fik sin egen overenskomst under kommunalforeningen. Så fra at være en underafdeling under Københavns Assistentforening fik socialrådgiverne nu deres egen forening under KKF (Københavns Kommunalforening) og etablerede et lille sekretariat. Og som Fællestillidsrepræsentant var det Anna Marie Møller der var formand for KKS, og som sådan blev ad-hoc-medlem af lønudvalget i Dansk Socialrådgiverforening. Hun var nu også engageret i hovedforeningens arbejde, og sad således også i lønudvalget under den 154 dage lange konflikt i 1981.

Hvad betød konflikten i 1981?

– Set i bakspejlet var det vel en læreproces hvor vi lærte noget om interesser, positioner, magt osv. I dag kan vi se, at det var en umulig konflikt, vi havde

ikke forstået konsekvenserne af at sige nej til et KTO-forlig². Vi blev som de første på det offentlige arbejdsmarked udsat for en lockout fra arbejdsgiverside, men vi overlevede og betalte af på den oparbejdede gæld til konfliktstøtte. Der var stor aktivitet og blev lavet meget godt støttee arbejde rundt i landet – også i København. Københavns Kommune kunne ikke udtages som strejkeområde, da vi ikke havde nogen overenskomst, men vi kunne yde støtte på mange forskellige måder. Egentlig var det utroligt, at DS kom så godt igennem denne periode; det vidnede om stor solidaritet blandt medlemmerne og et stærkt ønske om at bevare organisationen, siger Anna Marie Møller.

Problemet med den manglende overenskomst for socialrådgivere i Københavns Kommune blev med hjælp fra bl.a. Kommunalforeningen løst i efteråret 1981, og det var en stor sejr og på mange måder Anna Maries svendestykke. - Alene det, at vi nu fik strejkeret og en pensionsordning som de havde andre steder var jo vigtigt, og jeg husker endnu klart det øjeblik, da jeg satte pennen til papiret og skrev under, siger hun. – Men denne sejr druknede jo lidt i hele det fokus der naturligt var på konflikten på KL-området. Men i virkeligheden fik socialrådgiverne i Københavns Kommune via pensionsordningen penge ud af overenskomsten i 1981 i Københavns Kommune.

Hvorfor næstformand og formand?

Hvad var det så der drev dig i forhold til at stille op som næstformand i 1985 og senere formand i 1991 i Dansk Socialrådgiverforening?

- Når jeg ser tilbage, så lå det jo i naturlig forlængelse af mit hidtidige faglige arbejde. Jeg var FTR i Københavns Kommune fra 1979 og dermed under konflikten i 1981. Så dels mine erfaringer og dels at næstformandsposten rummede løn- og overenskomstområdet, betød vel både, at jeg blev opfodret til at stille op, og at jeg sagde ja. Der var jo en del skillelinjer i lønpolitikken på det tidspunkt, og det var især lønudvalgsmedlemmer der repræsenterede den såkaldte differentierede lønpolitik, som Winnie Kjærdsdam, Finn Risom, Lasse Gaardsøe og Kurt Eriksen, som jeg var på linje med, og som opfordrede mig. Og der blev kampvalg, hvor Henrik Mathiasen også stillede op. Jeg blev valgt til næstformand, mens Henrik så blev valgt som hovedkasserer. . Anna Marie Møller påpeger, at det betød noget for hende, at hun blev valgt i kampvalg. – Det var jo i fraktionernes tid, og Henrik Mathiasen måtte ses som kandidat fra den diffuse venstrefløj, som var ret stor, og han var jo fortaler for den såkaldte solidariske lønpolitik. Men jeg fik også støtte fra en stor del på den fløj, og det så jeg som en tillidserklæring til, at jeg som

² Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), som forhandler de generelle overenskomstkrav. I 1981 var det forløberen for KTO, nemlig KTU (Kommunale tjenestemænds udvalg), som forhandlede de generelle krav. Konflikten manifesterede, at alle i realiteten var bundet af niveauet, når der var indgået et samlet KTU-forlig (i dag KTO-forlig).

lønudvalgsformand ville varetage alle medlemmers interesser.

Og hvorfor formand i 1991?

- Jeg var jo allerede næstformand og havde stadig lysten og energien i behold. Jeg kan huske, at jeg stillede som betingelse, at Rie Græsborg stillede op som næstformand og varetog det socialpolitiske område. Det følte jeg mig på daværende tidspunkt ikke fuldt klædt på til. Men jeg har da også nogen gange tænkt over, hvorfor jeg "lod mig lokke...". Det var jo ikke sådan, at det var en post jeg havde planlagt at gå efter. Det er jo nok – alt efter hvem man er som person – en blanding af tilfældigheder, ønske om at få indflydelse, gribe chancen når den er der, og smiger over at blive opfordret.

Det nyvalgte Forretningsudvalg i 1991 bestod ud over Anna Marie Møller som formand, af Rie Græsborg som næstformand og på det socialpolitiske område, Anne Worning på uddannelsesområdet, Steffen Petersen på lønområdet og Kelvin Nielsen som hovedkasserer og med TR-uddannelsen og arbejdsmiljø som område.

Fraktionernes tid

Vi er jo i tiden, hvor de såkaldte 68'ere får indflydelse i en række fagforeninger og ikke mindst på det offentlige område. Som i en række andre fagforeninger er der også i Dansk Socialrådgiverforening forskellige politiske fløje og fraktioner. Hvilken rolle spillede de, og betød det noget i forhold til at valget af dig som henholdsvis næstformand og formand?

- Generelt synes jeg, at historierne om fraktionerne fylder mere, end de reelt gjorde i foreningen den gang, men det er mange år siden og "historien" tager farve og ændres når vi kigger bagud, sådan er det vel altid, siger Anna Marie Møller og fortsætter: - Men fraktionerne var der jo også i DS – som alle andre steder. Alt foregik til venstre for socialdemokratiet – og det var vel især DKP, som jeg var medlem af, SF og den "diffuse venstrefløj" med VS'ere og en række ikke-partiorganiserede, som udgjorde de aktive i foreningen i de år. Og ja, der blev holdt "taktiske formøder" forud for både kredsgeneralforsamlinger, REP-møder osv. Jeg oplevede dog, at fraktionerne i mine 12 år i DS fik mindre og mindre betydning, og at jeg også fik støtte fra nogle fra den såkaldte diffuse venstrefløj. Og det opfatter jeg, som at jeg var fagligt respekteret og blev anset for at være en redelig person.

Men det er da rigtigt, at fraktionerne stadig prægede foreningens liv. Men der kan jo også være en pointe i, at det også var et udtryk for engagement. Fraktioner, formøder, strategilægning osv. skærper nogle diskussioner og kan ses som en styrke og del af demokratiet. Det er jo ikke forkert eller suspekt, så længe man respekterer flertalsafgørelser og ikke manipulerer.

Hvad med historierne fra en anden del af venstrefløjen om, at DKP-fløjen blev dirigeret fra Dronningens Tværgade, DKP's hovedkvarter?

– *Jeg ved ikke hvad der er foregået i andre fraktioner, hvem de har haft med til møderne – men den fraktion, jeg mødtes med, var andre socialrådgivere af samme politiske observans, hvor vi diskuterede holdninger og forslag og strategier – og det gjorde man jo for at få indflydelse og præge "dagsordenen", siger Anne Marie Møller. - Og så måtte det jo stå sin prøve i den videre diskussion i faglige fora, og besluttende organer. Men politik blev jo også udviklet nedefra – sammen med medlemmerne, i de forskellige udvalg, hvor bølgerne tit gik højt. Det var åbent, at der var politiske fraktioner, og også at jeg var på DKP-fløjen. Heldigvis oplevede jeg ikke at blive mistænkeliggjort - hverken for mine motiver, mine holdninger eller handlinger. Jeg synes trods alle uenigheder, at jeg oplevede tillid, og havde der ikke været det, så havde jeg ikke gidet den kamp.*

Mærkesager og Ny Løn

Hvad vil du fremhæve som dine mærkesager i din periode?

– *Jeg kan huske, at jeg i et afskedsinterview nævnte tre ting, nemlig at udvikle faget, at tegne en socialpolitisk profil samt at sørge for at socialrådgivere, ledere og kandidater organiseres i DS. Her synes jeg det er lykkedes at rykke i min periode, bl.a. med at sikre en grænseaftale med HK om lederne og dobbeltorganiseringsaftale for chefer. Jeg har også altid ment, at lederne er en del af professionen og at DS også skal varetage deres interesser, selv om det også kan give nogle dilemmaer og diskussioner. Det var i min tid, at lederne fik en "ledersektion" og dermed en anden status end de hidtil havde haft som "faggruppe". Jeg synes også, at jeg har været med til at styrke den socialpolitiske profil på en måde, så der blev lyttet mere til Dansk Socialrådgiverforening. Vi havde bl.a. fokus på og søgte indflydelse på den "den lille socialreform", som i 1998 medførte at bistandsloven blev erstattet af tre nye love, nemlig retssikkerhedsloven, aktivloven og serviceloven. Der var mange ting vi skulle kæmpe både imod og for. Debatten om og indførelsen af økonomiske incitament og sanktioner over for svage grupper tog også fart i min formandstid, og var noget vi skulle forholde os til. Og problemstillingen var jo som i dag, at økonomiske incitament ikke virker for de svageste, fordi der er andre og alvorligere barrierer end f.eks. arbejdsløshed, og ved at tage pengene fra dem, bliver denne gruppe blot endnu ringere stillet.*

Men som jeg sagde i mit afskedsinterview, er det også et fællesansvar for alle medlemmerne at få den viden vi har, bredt ud. I forhold til udvikling af faget, var vi også aktive og arbejdede for uddannelsens forlængelse. Den kom først i 2002³, men vi knoklede for det gennem hele min periode som formand. Den helt klassiske opgave for en fagforening, lønkampen fyldte jo også, siger Anna Marie Møller. – Kravet om en højere grundløn var centralt, især en højere startløn og en forlængelse af lønforløbet. Og så kæmpede vi for højere pensionsbidrag, så medlemmerne kunne blive bedre stillet når de forlader arbejdsmarkedet.

Og så var der jo "kommunepuljerne", "ny løn", "lokalløn", "decentrale løn" og hvad det ellers har heddet. Dette individuelle lønelement kom også på banen i den formandstid.⁴

- Ja, siger Anna Marie, -Jeg synes vi landede fornuftigt, og jeg forholdt mig rimeligt pragmatisk til de nye lønformer. På den ene side var det et påkrævet opgør med de gamle stive og fastlåste lønsystemer, som vi havde kritiseret i mange år. Og omvendt var der en risiko for at det ville blive alt for individualiseret. Men det afgørende var aftaleretten, dvs., at der ikke blev nogen aftale, hvis ikke vi som fagforening ville indgå den. Det var ikke det enkelte medlem, som kunne indgå en aftale. Der blev brugt rigtig mange ressourcer på at diskutere og forholde sig til "pebernødder". Men man kan også se det som en diskussion om holdninger og værdier – en diskussion om et vanskeligt spørgsmål, nemlig om hvordan offentlige ansatte skal aflønnes. I virkeligheden fandt vi og klubberne jo også ud af at formulere nogle politikker, så puljerne kunne bruges så solidarisk som muligt. Det viste sig, at socialrådgiverne ofte som gruppe fik mere end vi størrelsesmæssigt egentlig var berettiget til.

³ I 2002 blev socialrådgiveruddannelsen en bacheloruddannelse og forlænget til 3½ år.

⁴ Finansminister Palle Simonsen (K) nedsatte i foråret 1986 et lønformudvalg, der inden overenskomstforhandlingerne i 1987 skulle overveje og bane vejen for, hvordan der kunne skabes større fleksibilitet i det offentlige lønsystem ved hjælp af puljeordninger til personlige tillæg. Dette kom til at præge diskussionerne i hele den offentlige fagbevægelse, og medførte også splittelse i forhold til, hvordan man skulle forholde sig. Også intern i DS var der store og ofte højrestede diskussioner. Groft sagt var de, der hældte til den "solidariske lønpolitik" (lige løn til alle), stærkt imod denne start på at indføre et mere individuelt element i løndannelsen ("fedterøvspuljer", som de snart blev kaldt). Overfor denne linje stod de, der gik ind for den såkaldte "differentierede lønpolitik". Her gik man ind for en kritisk, men mere pragmatisk linje, og det var vurderingen, at socialrådgiverne ville have gode muligheder for som minimum at få sin "andel" af de afsatte puljer. Anna Marie Møller hørte til på denne linje, hvor man også argumenterede for "løfttestangsprincippet" og for, at der skulle sættes på at komme igennem med højere løn til ledere og specialfunktioner. Puljerne var fra starten meget små, og der blev brugt uforholdsmæssig mange ressourcer på at forhandle "pebernødder" hjem. Men et mere individuelt element i den offentlige løndannelse var søsat, og har udviklet sig siden under betegnelser som Kommunepuljer, Decentral løn, Ny løn og Lokal løn.

Hvad var de store dagsordener i organisationsverdenen i din formandstid?
 - *Der var opbrud i samarbejdsstrukturerne i fagbevægelsen på mange niveauer. Der kom nye snitflader og magtkampe. For at kunne varetage medlemmernes interesser bedst muligt, skulle vi som en lille organisation placere os bedst muligt. Jeg husker det som meget dilemmafuldt, hvor der var fordele og ulemper ved de forskellige mulige løsninger. I forhold til forhandlingsfællesskab, valgte vi så at tilslutte os Sundhedskartellet⁵ i 1997, hvor Dansk Sygeplejeråd (DSR) jo var den helt toneangivende og magtfulde organisation med Kirsten Stallknecht i spidsen.*

HK/Kommunal

Og hvad med relationen til HK/Kommunal? Det var jo i 1995, og dermed i din tid, at Dansk Socialrådgiverforening med en fælles overenskomst for socialrådgivere og socialformidlere fik et ligeværdigt samarbejde med HK/Kommunal. Frem til 1981 havde socialrådgiverne været en del af HK's overenskomst, og fra 1981 – 1995 skulle HK/Kommunal formelt være medunderskriver DS' overenskomst med Kommunernes Landsforening.

-Ja, det var et gennembrud, der i 1995. Generelt havde vi et udmærket samarbejde med HK/Kommunal. Der var bred enighed om at det gavtede begge parter og medlemmerne med et tæt samarbejde. DS havde noget at komme med – vores socialpolitiske viden, vores faglighed – og HK/K havde til gengæld et stort apparat og flere penge. Spørgsmålet om fusion kom på tale efter min formandstid, men blev jo ikke til noget, og det ser ud til, at DS klarer sig ganske godt som selvstændig forening. Og fx i den kommunale og regionale verden er det jo ikke altid, at stordrift har vist sig at føre til bedre arbejde. Der vil være både fordele og ulemper ved meget store organisationer. Men uanset hvad, tror jeg at faglige organisationer skal være så tæt på medlemmerne som muligt – og i meget store organisationer, er der bare langt til dem der bestemmer.

Tæt på medlemmerne.

Og på de indre linjer i Dansk Socialrådgiverforening, hvad var de store

⁵ Dansk Socialrådgiverforening har historisk haft samarbejdspartner på tværs af hovedorganisationerne FTF og LO. Tæt samarbejde på arbejdspladserne og organisatorisk med LO-organisationerne HK (socialformidlerne) og socialpædagogerne, men også med FTF-organisationer som f.eks. Sygeplejerskerne (DSR) og Fysio- og ergoterapeuterne. DS var en del af forhandlingsfællesskabet FTF-K. Men efter utilfredshed med forhandlingsforløbet ved OK-97 dannedes Sundhedskartellet, hvor DS meldte sig ind og hvor Dansk Sygeplejeråd var den helt dominerende organisation. DS meldte sig i 2003 ud af Sundhedskartellet og i 2004 ind i OAO (Offentlige Ansattes Organisationer), hvor DS er eneste FTF-organisation, men i fællesskab med bl.a. HK/kommunal og Socialpædagogerne.

dagsordener her?

- Det vi havde gang i var jo, at forsøge at frigøre ressourcer til mere medlemsrettede aktiviteter, bl.a. ved at professionalisere organisationen og gennemføre nogle strukturændringer.

-Processen og diskussionen om professionalisering af sekretariatet var allerede startet i Kurt Eriksens formandstid, men det var i min tid vi gik fra at være 5 valgte og fuldtidsarbejdende og lønnede medlemmer af Forretningsudvalget (FU) til kun 3 og så ansætte en sekretariatschef. Omstillingen til professionel organisation og det, at få etableret "professionel ledelse" var ikke nogen let opgave. Det var en hård tid og kostede 3 fyringer af sekretariatschefer, jo jeg var i orkanens øje i den sammenhæng. Hele øvelsen gik bl.a. ud på, at politikerne skulle koncentrere sig om politik og ikke være sagsbehandlere – det skulle man have dygtige sagsbehandlere til. Fx kunne man da jeg startede i lønudvalget opleve, at der var konkrete afskedigelsessager på et lønudvalgsmøde. Disse blev så underkastet alle mulige politiske og /eller almindelige urimelighedsbetragtninger. Det var uholdbart, for afskedigelsessager er komplicerede og handler jo som regel mere om jura end politik og skal håndteres og forhandles professionelt.

I Socialrådgiven 26/95 er du citeret for nogle visioner fremført i din mundtlige beretning på Repræsentantskabsmødet om, at Dansk Socialrådgiverforening bl.a. kunne overveje at yde konsulentbistand og lave projekter på fx aktiveringsområdet. Du siger: *"Det ville være en kontant måde at gå ind i udliciteringsdebatten på. Vi kan også danne og køre et projekt "Kommunal rådgivning" ledet af socialrådgivere med tilknytning til DS, som et bidrag til "Projekt den gode forvaltning". Min vision er, at vi næste år er klar til at ændre strukturen i DS, så de formelle opgaver og pligter for kompetente organer reduceres. Fx kunne man tænke sig, at Hovedbestyrelsen og Repræsentantskabsmødet fremover er ét organ. Det skaber rum til andre fora og aktiviteter. Først og fremmest faglige konferencer på tværs af specialer og dannelse af netværk, som styrker erfaringsudveksling og metodeudvikling".* Kan du huske denne mundtlige beretning fra 1995?

- Nej, ikke umiddelbart, ler Anna Marie Møller, - Men det var da udtryk for at vi forsøgte at formulere visioner. Men også, at det har taget tid at få omstillet organisationen, og fået frigjort ressourcer til nogle af de ting vi gerne ville.

Der blev også i Anna Marie Møllers tid i Dansk Socialrådgiverforening talt om den såkaldte "dem og os" kultur. Den klassiske kamp mellem det centrale og de lokale led i foreningen. DS havde opbygget en decentral struktur med 15

kredsforeninger med hver sin kredsbestyrelse, valgte og lønnede kredssekretærer og aktivitetscentrum for bl.a. arbejdsløshedsudvalg, kredsblade, arbejdsmiljøgrupper osv. Et stående "slagsmål" var kampen om ressourcerne – ikke mindst med og blandt kredsforeningerne på repræsentantskabsmøderne. Og selvfølgelig også opgavefordelingen, hvor de decentrale lønforhandlinger jo ændrede på den hidtidige måde at arbejde på og medførte langt flere forhandlingsopgaver i kredsene.

Men Anna Marie Møller fremhæver, at kulturen i hendes tid som næstformand og formand i Dansk Socialrådgiverforening generelt var præget af, at man trods uenigheder, gik efter bolden og ikke personen.

- Og så kan man jo godt tåle uenigheder, ja de kan ligefrem være befordrende. Jeg synes selv, at noget af det, jeg var god til som formand var at "holde sammen på lortet" – trods uenigheder.

Når man læser i Socialrådgiveren kan man da også se, at det nærmeste man i Anna Maries regeringstid kommer en personkonflikt, finder sted i 1994. I bladet 22/94 fra dette år er overskriften "Strid splitter DS' forretningsudvalg". De to næstformænd Rie Græsborg og Kelvin Nielsen annoncerer, at de vil gå af på kommende repræsentantskabsmøde. Kelvin Nielsen begrundede bl.a. sin beslutning i samarbejdsforholdene i Forretningsudvalget. På et ekstraordinært Hovedbestyrelsesmøde kritiserede Kelvin Nielsen Rie Græsborg og Anne Marie Møller for bl.a. at være usynlige og teoretiske med manglende berøringsflade til hhv. medlemmer og de forskellige organer i Dansk Socialrådgiverforening. Ifølge artiklen undlod HB-medlemmerne med få undtagelser at gå ind i stridighederne. Men otte HB-medlemmer anfører i et efterfølgende indlæg i Socialrådgiveren nr. 23 i 1994, at der har været udfoldet mange bestræbelser på at finde ud af, hvad stridighederne drejer sig om. Deres opfattelse er, at der handler om "kemi", arbejdsmetoder, mål og prioriteringer og ikke så meget om politiske uenigheder. De anfører også, at flertallet i Hovedbestyrelsen (HB) ønsker at hele formandsskabet fortsætter, da man finder forskellighederne værdifulde. Der er trods stor personlig opbakning til Kelvin Nielsen ikke i HB gehør for hans ønske om, at HB skulle vælge mellem ham og det øvrige formandskab. Men trods HB's ønske om at hele formandsskabet skulle fortsætte, blev enden på det hele, at Rie Græsborg og Kelvin Nielsen hver for sig fastholdt, at de ikke genopstillede. I stedet blev Pernille Djurhuus og Anne Worning valgt som nye næstformænd. Anne Worning var en gammel kending som medlem af Forretningsudvalget før nedskæringen til 3 medlemmer og derefter ansat i sekretariatet, mens

Pernille Djurhuus var ukendt i de brede kredse. Men ikke ukendt på Bornholm, hvorfra hun blev stærkt støttet og anbefalet.

Det internationale arbejde

Hvad betød det internationale arbejde for dig?

- *Jeg lærte rigtig meget af det nordiske samarbejde, siger Anna Marie Møller.*

- *Både på det socialpolitiske og lønpolitiske område og måden at organisere socialrådgivere på. Det ser jo lidt forskelligt ud i de nordiske lande. Jeg har den dag i dag livsvarige venskaber blandt nogle af de nordiske kolleger fra den gang.*

- *Personligt gjorde turen til IFSW kongres i Hong Kong et stort indtryk på mig, tilføjer hun. - Det at opleve og høre om, under hvor forskellige vilkår der øves socialt arbejde i verden. Nogen steder er det jo med livet som indsats. Det er en slags spejl at komme ud og se uden for egen verden, og jeg tænker, at det næsten burde være en pligt for socialrådgiverstuderende at skulle tage et semester i et andet land. Måden at tænke og organisere socialt arbejde på, er meget forskellig.*

Eftermæle

Hvis vi spurgte dine samtidige medlemmer og DS-politikere, hvad ville de så sige om dig som formand? Efter en lang tænkepause lyder det fra Anna Marie Møller:

- *Uha, det er et af de spørgsmål jeg også nogle gange stiller de studerende, når de f.eks. er i praktik, og nu synes jeg jo selv det er vildt vanskeligt at svare på. Måske ville de sige, at jeg var tilpas pragmatisk, jeg var til at forhandle med og at man kunne stole på det, jeg sagde og at jeg havde noget at have det i. Det har i hvert fald været vigtigt og en målsætning for mig selv. Måske også nogen vil sige, at jeg ikke var markant nok og at jeg ikke var synlig i pressen. Og det sidste har de nok ret i. Vi skulle nok allerede dengang i højere grad have opbygget et apparat, så vi kunne arbejde mere kvalificeret på presseområdet. Men det var jo også en anden tid og medievirkelighed dengang. Vi havde vel en redaktør og en journalist på det område. Vi er siden blevet mere synlige som faggruppe i den offentlige debat bl.a. takket være markante formænd som Bettina Post og Majbrit Berlau og bag dem står vel også nogle dygtige medarbejdere.*

Og, har du et godt råd til Dansk Socialrådgiverforening i dag?

- *Jamen det skal være, at det socialfaglige, vores professionalitet og socialpolitikken som altid skal være i fokus. Og selvfølgelig skal vi også sørge*

for overenskomster, forhandle løn osv. Men det sidste tror jeg af mange medlemmer i høj grad bliver anset som en selvfølge.

Og til allersidste, Anna Marie, hvad tænker du mest tilbage på med glæde fra din formandstid, og hvad har været sværest?

- Jeg mindes tiden i DS med stor glæde. Jeg kan ikke sige hvad det sværeste har været... men spørg min datter, måske hun vil sige, at jeg var en del fraværende, for det kan jo ikke undgås i det job. Det bedste var at arbejde for noget, man tror på, noget der giver mening for både en selv og andre, at arbejde i et engageret og åbent miljø med opbakning og få lov til at folde sit eget engagement ud. Også det at få lov til at arbejde både i toppen og bunden af organisationsverdenen. Med medlemmerne og tillidsfolkene ude på arbejdspladsen og med "magten" i ministerierne og i organisationsverdenen. Med til det bedste hører også, at jeg selv valgte at stoppe – på det for mig helt rigtige tidspunkt. Og det blev i parentes bemærket den sjoveste og mest rørende afskedsfest jeg nogen sinde har oplevet. Jeg havde ikke noget job eller tilbud i syne, men vidste bare at "tiden var inde" – efter så mange år med krav om at levere "holdninger" og politik og lave interessevaretagelse havde jeg brug for at udvikle min faglighed og bruge mig selv på andre måder. Så det var rigtig godt – og jeg har haft sjove, spændende og krævende jobs siden, og er meget glad for den relation jeg har til professionen i dag, hvor jeg er med til at uddanne kommende socialrådgivere.
